

Dosarul nr. 2r-499/22
2-15227192-01-2r-26102022

Prima instanță - (Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) jud: G. Bîrnaz
Instanța de apel/revizuire - (Curtea de Apel Chișinău) jud: L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

DECIZIE

9 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatol
Burlacu împotriva lui Ion Gherman cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 8 septembrie 2011, Anatol Burlacu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Gherman, prin care a solicitat instanței încasarea împrumutului în
mărime de 32 800 dolari SUA și 28 400 euro, precum și încasarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 9 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău,
cererea de chemare în judecată depusă de Anatol Burlacu a fost admisă și s-a
încasat de la Ion Gherman în beneficiul lui Anatol Burlacu datoria de împrumut în
sumă de 32 800 dolari SUA și 28 400 euro, sau echivalentul în lei moldovenești
conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și a dobânda
de întârziere în mărime de 397 271,10 lei, suma de 25 000 lei cu titlu de cheltuieli
pentru plata taxei de stat, 12 500 lei - cheltuieli de asistență juridică și 230,34 lei
cheltuieli de citare a pârâtului, iar în total suma de 432 001,44 lei. S-a menținut
sechestrul aplicat asupra bunurilor pârâtului prin încheierea Judecătoriei Rîșcani
mun. Chișinău din 13 septembrie 2011.

La 23 octombrie 2015, Ion Gherman și Ala Gherman au declarat apel
împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul
declarat de Ion Gherman și Ala Gherman și s-a menținut hotărârea din 9 octombrie
2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

La 1 iulie 2022, Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman au depus cerere
de revizuire a deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 11 octombrie 2022, Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman au declarat recurs împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, casarea deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, casarea hotărârii din 9 octombrie 2015 a Judecătoriai Rîșcani. mun. Chișinău și deschiderea procesului de revizuire a dosarului civil nr.2a-4491/15, în conformitate cu prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În motivarea recursului, au invocat că încheierea este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, din motiv că Colegiul instanței de apel nu a studiat fondul cererii, nu a pătruns în esența speței și a temeiului de revizuire, și au aplicat la cazul dat concret prevederile legiuitorului la art.450 lit. b) din Codul de procedură civilă, fără a ține cont de faptul că revizuenții în cererea de revizuire depusă și prin probele noi obținute anexate, au invocat și au dovedit incontestabil că impedimentul la depunerea cererii de revizuire în termen mai mic de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017 a fost provocat anume de emiterea tardivă a procesului-verbal de constatare a dispariției documentelor din dosarul penal nr. 2009990087 de către organul de urmărire penală, or anume constatările tardive ale Organului de Stat, care s-au tergiversat din 25 martie 2009 până la data de 4 aprilie 2022, timp mai mult de 13 ani au și pus revizuenții în imposibilitate de a depune cererea de revizuire mai devreme, adică cu încadrarea în termenul prevăzut de legiuitor.

Au menționat că termenul de depunere a cererii de revizuire nu a fost ratat de revizuenți, ci revizuenții au fost puși în situația nedorită de a rata termenul anume din motiv că a fost nejustificat tergiversat de către organul constator care a examinat în mod nejustificat și abuziv încă din anul 2009 - returnarea/restituirea a tuturor documentelor ridicate în urma perchizițiilor din 25 martie 2009 sau la nepăstrarea, pierderea sau distrugerea acestor să emită și să prezinte/elibereze procesul-verbal de constatare a dispariției documentelor din dosarul penal nr. 2009990087.

Consideră că carențele statului categoric nu pot fi imputate lor, iar îngrădirea accesului la justiție pentru a obține din partea instanțelor judecătorești o reparație efectivă a drepturilor vătămăte - constituie o încălcare flagrantă a drepturilor constituționale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Colegiul constată că acesta a fost declarat în termen, la 11 octombrie 2022, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la 29 septembrie 2022.

În conformitate cu art. 453 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încheierea de respingere a cererii de revizuire poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, cu excepția cazurilor în care cererea de revizuire este examinată de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce urmează.

Inițial, instanța de recurs consideră oportun de a menționa că în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Revizuirea oferă posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vădește a fi greșită în raport cu unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia. Retractablea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate de lege.

Pe de altă parte, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Având în vedere că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește oportun de a evoca doar trăsăturile distinctive speței, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Astfel, revizuirea făcând parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale și legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

La caz, prezenta cerere de recurs a fost înaintată împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În cererea de revizuire depusă, drept temei de revizuire, revizuenții au invocat prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit. b).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată adoptată în conformitate cu normele de drept

procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, motiv pentru care o considerată întemeiată.

În acest context, instanța de recurs reține că, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea contestată, întemeiat a concluzionat că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 februarie 2017, iar Ion Gherman, Ala German și Pavel Gherman au depus cerere de revizuire a acesteia abia la 1 iulie 2022, depășind termenul de 5 ani prevăzut de art.450 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere cele expuse, Colegiul conchide că admiterea spre examinare a cererii de revizuire în condițiile în care a fost formulată, ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art. 6 §1 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Totodată, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea poartă un caracter declarativ și nu constituie temei de admitere a recursului.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman și de a menține încheierea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 și art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman.

Se menține încheierea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatol Burlacu împotriva lui Ion Gherman și Ala German cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat

Dosarul nr. 2r-499/22
2-15227192-01-2r-26102022

Prima instanță - (Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) jud: G. Bîrnaz
Instanța de apel/revizuire - (Curtea de Apel Chișinău) jud: L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

Î N C H E I E R E

9 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată
de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatol
Burlacu împotriva lui Ion Gherman și Ala German cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă :

La 8 septembrie 2011, Anatol Burlacu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Gherman, prin care a solicitat instanței încasarea împrumutului în
mărime de 32 800 dolari SUA și 28 400 euro, precum și încasarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 9 octombrie 2015 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău,
cererea de chemare în judecată depusă de Anatol Burlacu a fost admisă și s-a
încasat de la Ion Gherman în beneficiul lui Anatol Burlacu datoria de împrumut în
sumă de 32 800 dolari SUA și 28 400 euro, sau echivalentul în lei moldovenești
conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și a dobânda
de întârziere în mărime de 397 271,10 lei, suma de 25 000 lei cu titlu de cheltuieli
pentru plata taxei de stat, 12 500 lei - cheltuieli de asistență juridică și 230,34 lei
cheltuieli de citare a pârâtului, iar în total suma de 432 001,44 lei. S-a menținut
sechestrul aplicat asupra bunurilor pârâtului prin încheierea Judecătoria Rîșcani
mun. Chișinău din 13 septembrie 2011.

La 23 octombrie 2015, Ion Gherman și Ala Gherman au declarat apel
împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ion Gherman și Ala Gherman și s-a menținut hotărârea din 9 octombrie 2015 a Judecătorei Rîșcani. mun. Chișinău.

La 1 iulie 2022, Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman au depus cerere de revizuire a deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 11 octombrie 2022, Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman au declarat recurs împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii.

Totodată, recurenții au solicitat sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și art. 12¹ alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor restrictive de 5 ani de la art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cu suspensoarea examinării recursului până la pronunțarea Curții Constituționale.

La caz, autorii cererii de ridicare a excepției invocă faptul că sintagma „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei” de la art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, în raport cu prevederile art. 20 și art. 54 alin. (1) și (3) din Constituția Republicii Moldova, încalcă, accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmei „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei” de la art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul consideră că aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, din următoarele considerente.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), a menționat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate.

Curtea Supremă de Justiție, nu are în competență de a decide admisibilitatea sesizării, întrucât Curtea Constituțională a constatat că sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din

cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Astfel, aplicând raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, Colegiul reține că prevederile art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă (sintagma „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei”) au constituit anterior obiectul controlului constituționalității.

Curtea Constituțională prin decizia din 8 aprilie 2021, a declarat inadmisibilă sesizarea (nr. 172g/2020) privind excepția de neconstituționalitate a textului „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei” din art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 269-270 Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea înaintată de Ion Gherman, Ala Gherman și Pavel Gherman privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor restrictive de 5 ani de la art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, ca fiind neîntemeiată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Galina Stratulat